

Temps 18 Agost 1944.
Mon. Higinio Anglés, Pres.

R2634

Mas Enjol

Reverend Senyor i volgut amic: Desitjo de tot cor que les vacances li pugin forçar la calor no el maltractiguin. La mullor i jo no em podem queixar perquè estem bé de salut, però ja fa molts anys que no havíem sofert una calor tan persistent en aquestes terres, sinó molt altes, pròximes a les altures precalor benenquies. Hi ha dies que ensufeguem de vapor, però els cal tenir-nos perquè som al temps de la calor i és natural que ens faci. D'ença que la situació d'Alemanya i la agreujat amb totes les vicissituds que hem llegit als diaris, no em puc treure del pensament el pobre Schneider, amb la temença que, si anà a la seva terra com semblava disposat a fer, no l'hauríem deixat tornar i deu cap els perills que deu córrer de deixar-li la pell. Deu vulgui que no li hagi passat res de mal i que el pugui tornar a veure al meu retorn i parlar i explicar les coses del folklore que tant ens interessen.

Suposo que el Sr. Donostia deu córrer per terres de Navarra emparant cançons, així com en Gil deu fer ho per la Rioja i en Garcia Mato per les terres altes de la província de Madrid. Per cert que abans de sortir de Barcelona vaig enviar a en Garcia Mato el volum del diccionari de la danxa i no n'he rebut res, cosa que em fa temer que s'hagi extraviat. Al meu retorn, si no n'ha acusat rebut, li escriure per a reclamar a correus, car la remera fou en paquet certificat.

Juan me'n vaig anar no es sabia res d'en Sanchez Fraile, de manera que ignora si haurà fet missió. Jo ja he fitat tot el seu "Nuevo Cancionero Salubertino", on la forma que varem conèixer, i veig que cada fitxa conté un anàlisi d'estructura rítmica i un anàlisi d'estructura motal. És una feina molt entretinguda i que no es pot fer directament damunt la fitxa definitiva, sinó que cal fer la primer en borrador a fi de no malmetre material. D'altra banda, abans de fer aquest borrador cal estudiar detingudament cada cançó per tal d'aconseguir-se que estigui ben metrificada, i si no ho està, cal explicar-ne la necessitat de la metrificació i això representa, per a cada cançó defectuosament metrificada, dues fitxes: una exactament tal com està en el llibre o font, i l'altra tal com queda un cop rectificats els errors de metrificació. Això fa augmentar el treball, a vegades en proporció bastant gran. En el "Nuevo Cancionero" de Sanchez Fraile que conté 259 cançons, m'han arribat 301 fitxes. Per cert que he pogut observar un fet ben peculiar en el llibre de Sanchez Fraile; hi ha cançons de metrificació força difícil, que estan correctissimament metrificades, i hi ha d'altres, fàcils o relativament fàcils, amb la metrificació errada. Això dona la impressió com si el llibre fos treballat per dues mans diferents, cosa bastant curiosa. Si en Sanchez Fraile fa més aquest any, podrem aclarir aquest dubte quan

veurem el treball que portarà.

Aquest cançoner de sen. Sanchez Fraile, que ara he tingut
ocasió d'estudiar. Ben he per dir-hi, demostrant-lo pesa per pesa,
podríem dir, en confirmació el criteri que ja tenia format, i és que,
no hi ha cap regió espanyola que sobrepassi en bellera cançonística
a Catalunya, ni tanluc que hi arribi, sobretot en quantitat.
podria haver-hi en alguna regió ~~una~~ (extremes, per exemple) una
o deu o vint cançons bellíssimes, però no n'hi ha cap tant
com tenim nosaltres. Una de les coses que enlluerna en les cançons
de fora de Catalunya és la riquesa, la simplicitat ornamental,
una que els dona una brillantor i una vida exuberant,
Totò si hom es dona compte que la ornamentació és, en comparació
a la canço, es com un vestit més o menys ric que cada can-
taire, li posa segons les seves aptituds i el seu bon gust, hom
s'adona que la melodia, neta, despullada de tot aquell
be de diu de caragols, gamsquets i cabrioles que cada can-
taire, li enquibeda, és sovint més aviat pobre i vulgar,
mai comparable a la sobria i pura ~~bellera~~ i sovint austera
bellera de moltes cançons de les nostres cançons. El que
manca sobretot, fora de Catalunya, són les cançons de gran
expressió lírica i les cançons plenes de dramatism; es com-
pren que sigui així si hom examina les minses poètiques,
sovint colles de poets verros, donant les quals s'explora
la mincia popular fora de Catalunya, i es compara amb
les lletres de les nostres cançons amadores, de costum, etc.,
moltes d'elles superbes.

Això es el que m'ha confirmat el Enciccionero d'un
Sindaca Fraile, en el qual certament no abunden les can-
çons boniques de debò; si li ha bastantes de pastures i
res més; d'altres, en nombre bastant gros, són evident-
ment cançons malnuses al parir de l'un cantant
a l'altre, tantum com si el veritable expert cancionista
d'aquella terra s'hagi anat perdent i abutillant. Si ha
cançons d'estructura tan espallada, que resulten veri-
tables calamitats. Quant a l'estructura modal, si hom
les despulla de la ornamentació que a vegades els dona l'a-
parència de modalitat estranyes, inconegudes, resulta
monòtona i pobre.

monòtona i pobre. Cam és natural, d'això no n'hem de dir res. La rima
tira per la sola força dels fets el dia que podrem presentar un
estudi comparatiu de la cançó popular a les diferents regions
espanyoles, amb abundant exemplificació.

[illegible]